

4. Salmon J. The Impact of Public Debt on Economic Growth. Cato journal. 2021. URL: <https://www.cato.org/cato-journal/fall-2021/impact-public-debt-economic-growth> (дата доступу: 04.12.2024)
5. Відливана С., Коляда О. Світовий досвід управління зовнішнім державним боргом. Економіка та суспільство. 2019. №20. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4> (дата доступу: 02.12.2024)
6. Ліхоносова Г., Ставцева Е. Напрями вдосконалення оцінки використання кредиторської та дебіторської заборгованості. Вісник Хмельницького національного університету. Серія: економічні науки. 2024. №330(3). С. 305-310. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-330-46>
7. Стратегія фінансового сектору України до 2025 року. Міністерство фінансів України. 2024. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Strategija_financov (дата доступу: 03.12.2024)

Дегтярьова О. В.¹

² асистент кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування,
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут», м. Харків, Україна

РИЗИКИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПІДПРИЄМНИЦТВІ

Сучасний світ стрімко змінюється під впливом цифрових технологій. Штучний інтелект (ШІ) стає важливою складовою бізнесу, впливаючи на прийняття рішень, автоматизацію процесів та оптимізацію ресурсів. У той же час його використання супроводжується суттєвими викликами. Серед основних ризиків — загроза інформаційній безпеці, етичні питання, залежність від технологій та висока вартість впровадження. Виявлення, аналіз і управління цими ризиками є ключовими для сталого розвитку підприємництва. Метою цього дослідження є розкриття основних аспектів ризиків, пов'язаних із впровадженням ШІ у підприємництві, а також аналіз методів їх оцінки та мінімізації. Ризики, пов'язані з використанням ШІ, можна класифікувати за кількома напрямками:

Технологічні ризики: Збої у функціонуванні систем через технічні несправності або помилки в алгоритмах можуть призвести до значних втрат для бізнесу. Також зростає ризик несанкціонованого втручання, яке може поставити під загрозу конфіденційні дані компанії. Втрата контролю над ШІ. Існує загроза, що система може функціонувати непередбачувано або виходити за межі визначених параметрів.

Багато країн, включно з Україною, ще не мають чітких норм для використання ШІ. Це створює складнощі у сфері відповідальності та ліцензування. Алгоритми ШІ можуть обробляти особисті дані, порушуючи міжнародні стандарти, такі як GDPR. Використання технологій без відповідних

ліцензій може стати причиною судових позовів. Інвестиції у розробку та інтеграцію ІІІ можуть не виправдати очікувань. Використання систем від обмеженого кола розробників створює додаткові загрози. Обробка даних у хмарних середовищах підвищує ризик їх викрадення. Введення неправильних даних може призводити до прийняття некоректних рішень. Ефективне управління ризиками потребує використання структурованих методів їх аналізу та оцінки. До найбільш поширених належать: SWOT-аналіз, FAIR (Factor Analysis of Information Risk), Методика OCTAVE, NIST Risk Management Framework. Моделі машинного навчання.

Для мінімізації ризиків використання ІІІ у підприємстві рекомендується: розробити стратегію управління ризиками, інвестувати у підвищення кваліфікації персоналу, впровадити системи кібербезпеки: Захист даних і забезпечення резервного копіювання є важливими кроками для зниження ризиків витоків інформації, Залучати зовнішніх експертів, створити етичні кодекси: Вони мають регулювати алгоритмічну упередженість і соціальну відповідальність компанії.

Ризики використання ІІІ у підприємстві є складним багатовимірним явищем, що потребує ретельного аналізу та управління. Інтеграція інноваційних технологій можлива лише за умов відповідального підходу, який враховує технологічні, соціальні, економічні та правові аспекти. Створення комплексної системи управління ризиками сприятиме сталому розвитку підприємств, підвищуючи їхню ефективність та конкурентоспроможність у цифрову епоху.

Tofaniuk O.¹

¹ candidate of economics sciences, Associate Prof.,
Associate Professor of the Management and Business Administration Department,
National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute", Kharkiv, Ukraine

A SIMULATION STUDY OF AGEING AND PENSIONS IN THE UKRAINE

The current level of pension provision in Ukraine does not allow for a decent life for citizens in retirement. A detailed description and discussion of the problems of the Ukrainian pension system can be found in ILO (2019). The aim of this paper is to develop an OLG model of the Ukrainian economy which can be used to study the fiscal effects of demographic changes in Ukraine. The main factors that hinder the progress of pension reform and adversely affect the functioning of the Ukrainian pension system are: demographic changes towards aging of population, labour supply shortage and capital stock destructions caused by war.

The project to develop a simulation model for the Ukrainian economy described in this paper was carried out at the Public Finance Chair at the University of Würzburg over a two-year period under the supervision of Prof. Hans Fehr, who developed a very similar model for the calculation of pensions for Germany, see Fehr (2000) and (2016). The main focus is on modeling various demographic scenarios and the resulting